

همکاری های علمی بین المللی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مرکز مطالعات و همکاری های علمی بین المللی

مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم تحقیقات و فناوری به عنوان متولی فعالیت‌های بین‌المللی وزارت متبوع و به عنوان مرجع هماهنگی عضویت در برخی از سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی مانند مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام، شبکه سازمان‌های علمی جهان سوم، فرهنگستان علوم جهان (TWAS) فعالیت داشته، و دبیرخانه مراکزی مانند شبکه‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی، شورای قطب‌های علمی کشور، کمیسیون شتابگرها و محصولات دانش بنیان بوده است. افزون بر آن در سال ۱۳۹۴، برنامه ارزیابی شناسه‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور با هدف تقویت و اعتلای جایگاه کشور در جهان از طریق گسترش روابط علمی بین‌المللی آغاز شد.

چشم‌انداز مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی

- همکاری با مؤسسات و دانشگاه‌های خارجی در زمینه (تبادل استاد و دانشجو، برگزاری دوره‌های مشترک کارشناسی ارشد و دکتری، راه‌اندازی نشریات علمی معتبر مشترک، انجام پروژه‌های صنعتی و علمی مشترک، برگزاری کنفرانس‌های علمی بین‌المللی، دعوت از اساتید خارجی و اعزام اساتید برای دوره‌های کوتاه‌مدت کمتر از یک ماه و ...)
- جذب دانشجویان خارجی (به صورت بورسیه و آزاد)
- برگزاری دوره‌های فرهنگی و تاریخی کوتاه‌مدت برای دانشجویان خارجی
- تسهیل شرایط و الزام اعضای هیات علمی و دانشجویان دکتری برای استفاده از فرصت‌های مطالعاتی کوتاه‌مدت

اهداف و وظایف مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی

- مطالعه و شناسایی مسائل بنیادی و توسعه علمی با استفاده از متخصصان و کمک به شکل‌های تخصصی و با بهره‌گیری از تجارب بین‌المللی
- برنامه‌ریزی و هماهنگی در برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های منطقه‌ای یا بین‌المللی
- گسترش و تسهیل ارتباط علمی دانشگاه میان مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی و مراکز علمی و بین‌المللی با توجه به اولویت‌های پژوهشی و مزیت‌های نسبی دانشگاه
- شناسایی امکانات علمی بین‌المللی برای رفع نیازهای پژوهشی
- بررسی، ارزیابی و کمک به ارتقای حضور مستمر دانشگاه در عرصه‌های تولید دانش در جهان
- برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک به منظور برقراری تعامل آموزشی و پژوهشی
- نظارت بر تدوین و اجرای آیین‌نامه پذیرش دانشجو و اساتید خارجی با همکاری معاونت‌های مرتبط

راهبردها و تقویت همکاری‌های علمی بین‌المللی

- **راهبردهای همکاری‌های علمی بین‌المللی**

بین‌المللی شدن روزافزون، فرصت‌ها و چالش‌های جدیدی را برای نسل‌های آتی فارغ‌التحصیلان و دانشگاهیان به همراه خواهد داشت. بنابراین، به منظور شناسایی فرصت‌های جدید بایستی بر تحقیق، یادگیری و تبادل علمی بین‌المللی متمرکز شد.

- **تقویت همکاری‌های علمی بین‌المللی**

تقویت همکاری‌های بین‌المللی از طریق، ترویج مشارکت‌های بین دانشگاهی، تحقیقات مشترک، تبادل اعضای هیات علمی و دانشجو و ایجاد یک جامعه دانشگاهی بین‌المللی است.

برنامه اجرایی مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی

- حمایت از برگزاری کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های علمی بین‌المللی در مراکز علمی
- حمایت از شرکت دانشجویان در همایش‌های بین‌المللی
- حمایت از سفرهای علمی
- برگزاری همایش‌های سالانه همکاری‌های علمی بین‌المللی و ...

مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی توسط کارگروه این حوزه مورد چالش و بررسی قرار گرفت که نتایج آن در چهار محور دسته‌بندی شده و همچنین پیشنهادهایی نیز در این زمینه‌ها ارائه گردیده است.

- محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ‌التحصیلی و شناختی
- محور دوم: جایگاه دانشجویان بین‌الملل در بین‌المللی سازی
- محور سوم: ساختار و متمرکز سازی خدمات در دانشگاه در حوزه دانشجویان بین‌المللی
- محور چهارم: راه حل‌ها در سازگاری و ارتقاء زیست سالم دانشجویان بین‌الملل

محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ التحصیلی و شناختی

درباره محور اول میان افراد کارگروه گفتگوهای فراوانی شد و چالش‌های زیادی مورد بررسی قرار گرفت. برخی از چالش‌ها و راهکارهای پیشنهادی همکاران ارجمند به قرار زیر است:

عدم ساماندهی مناسب کارگزاران و مؤسسات جذب دانشجویان بین الملل

راهکار پیشنهادی:
ساماندهی مؤسسات و کارگزاران جذب دانشجو با تدوین آیین نامه و شیوه نامه های مدون و منسجم از سوی سازمان امور دانشجویان

تشتت دانشگاه‌ها در پذیرش دانشجو
(برخی دانشگاه‌ها بدون آموزش زبان فارسی و برخی دیگر به همراه آموزش زبان فارسی فارغ التحصیل می‌کنند)

راهکار پیشنهادی:
وزارت عتف مجوز تحصیل به هر دو روش را برای دانشگاه‌ها صادر کند یا مؤکداً بر یک روش پای فشاری کند و اجازه ندهد که دانشگاه‌ها به گونه‌های مختلف عمل کنند.

محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ التحصیلی و شناختی

مشکل ثبت گوشی تلفن همراه در فرودگاه

(دانشجویان در بدو ورود ملزم هستند که گوشی خود را ثبت کنند در غیر این صورت پس از یک ماه گوشی از کار می‌افتد)

راهکار پیشنهادی:

- گفتگو با وزارت مربوطه برای مجاز بودن ثبت گوشی در هر جای کشور و حداقل تا حدود یک ماه بعد از ورود به کشور
- دادن سیم کارت

مشکل افتتاح حساب، دریافت و تمدید کارت بانکی

راهکار پیشنهادی:

گفتگو با یک یا چند بانک خاص و متمرکز کردن تمام دانشجویان بین‌الملل برای افتتاح حساب و تمدید کارت در آن بانک‌ها در سراسر کشور

محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ التحصیلی و شناختی

فقدان یکپارچگی و نامتوازن بودن شهریه‌های دریافتی از دانشجویان بین‌الملل در دانشگاه‌های مختلف

راهکار پیشنهادی:

تعیین حداقل و حداکثر برای شهریه‌های دریافتی توسط سازمان و ابلاغ به دانشگاه‌ها

تک‌زبانه بودن مدارک تحصیلی

راهکار پیشنهادی:

اعطای مدرک دو زبانه فارسی و انگلیسی به دانشجویان بین‌الملل

محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ التحصیلی و شناختی

طولانی شدن فرایند صدور مجوز اقامت و ورود و خروج مکرر دانشجویان بین‌الملل

راهکار پیشنهادی:
کوتاه کردن فرایند مزبور به روش مقتضی و قانونی

عدم وجود امکانات زیرساختی و مناسب رفاهی

راهکار پیشنهادی:

- ایجاد و تقویت زیرساخت‌ها قبل از پذیرش دانشجو مانند: ساخت خوابگاه به صورت استاندارد
- رعایت استانداردهای آموزشی، فرهنگی و رفاهی، به صورتی که معیاری برای دانشجویان بورسیه به دانشگاه‌ها باشد.

محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ التحصیلی و شناختی

عدم انگیزه کافی برخی از اعضای هیأت علمی برای پذیرش دانشجویان بین‌الملل

راهکار پیشنهادی:

اعطای مشوق‌های لازم به اساتید برای پذیرش و افزایش کیفیت آموزشی و پژوهشی دانشجویان بین‌الملل

وجود عدم شفافیت در اختصاص بودجه به مسائل دانشجویان بین‌الملل

راهکار پیشنهادی:

شفاف‌سازی بودجه‌های اختصاص یافته به امور بین‌الملل و دادن رونوشت در تمام نامه‌های مرتبط با حوزه امور دانشجویان بین‌الملل

محور اول: بررسی چالش‌های جذب، ارائه خدمات، فارغ التحصیلی و شناختی

تشتت و افراط و تفریط در نوع نگاه به جذب و پذیرش دانشجویان

راهکار پیشنهادی ← اصلاح و ایجاد توازن در نگاه از طریق:

- برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی برای اساتید و کارمندان
- فرهنگ‌سازی عمومی در سطح دانشجویان و تمام مسئولان مرتبط با دانشجویان و تقویت نظارت سازمان بر امور دانشجویان در انجام فرایندهای مرتبط

ضعف کنشگری دانشگاه‌های برتر دولتی در جذب دانشجویان بین‌الملل

راهکار پیشنهادی:

فعال شدن دانشگاه‌ها در دیپلماسی علمی نظیر، انعقاد و اجرای تفاهم نامه‌ها؛ ارائه مزیت‌های خود در مجامع بین‌المللی، برگزاری دوره‌های تابستانی، بورس‌های خیر بنیان و بهره‌مندی در ظرفیت‌های فارغ‌التحصیلان.

محور دوم: جایگاه دانشجویان بین‌الملل در بین‌المللی‌سازی

این کار گروه به این نتیجه رسید که یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های بین‌المللی‌سازی، دیپلماسی علمی و تحقق مرجعیت علمی؛ دانشجویان بین‌الملل هستند.

کارگروه، ضمن تأکید بر تنوع ملیتی در جذب دانشجویان بین‌الملل معتقد است، کشورهای همسایه و محور مقاومت از اولویت نخست برخوردارند و کشورهای جهان اسلام و همسو با آرمان‌های انقلاب در اولویت بعدی برای جذب و پذیرش دانشجویان بین‌الملل هستند.

دیگرآنکه، دانشگاه‌ها بسترسازی لازم برای تحقق بین‌المللی‌سازی و مرجعیت علمی با محوریت جذب دانشجویان غیر ایرانی مانند:

- تقویت انگیزه و رغبت برای دانشگاه‌ها و اساتید برای جذب و ارائه خدمات بایسته
- چابک‌سازی و متمرکزسازی ساختار اداره امور دانشجویان بین‌الملل در دانشگاه‌هایی که ساختار مشخص ندارند. (در محور سوم به تفصیل این مساله بررسی گردیده و پیشنهادات لازم داده شده است).

محور سوم: ساختار و متمرکزسازی خدمات در دانشگاه در حوزه دانشجویان بین‌المللی

یکی از مهم‌ترین مشکلات دانشگاه‌ها درباره مدیریت امور دانشجویان بین‌الملل، وجود تشتت در ساختار مدیریت دانشجویان در دانشگاه است. عموماً مدیریت امور دانشجویان بین‌الملل در دانشگاه‌های کشور دارای ساختار منظم و تعریف شده‌ای نیست. ساختار مدیریت دانشجویان بین‌الملل در دانشگاه به شرح ذیل است.

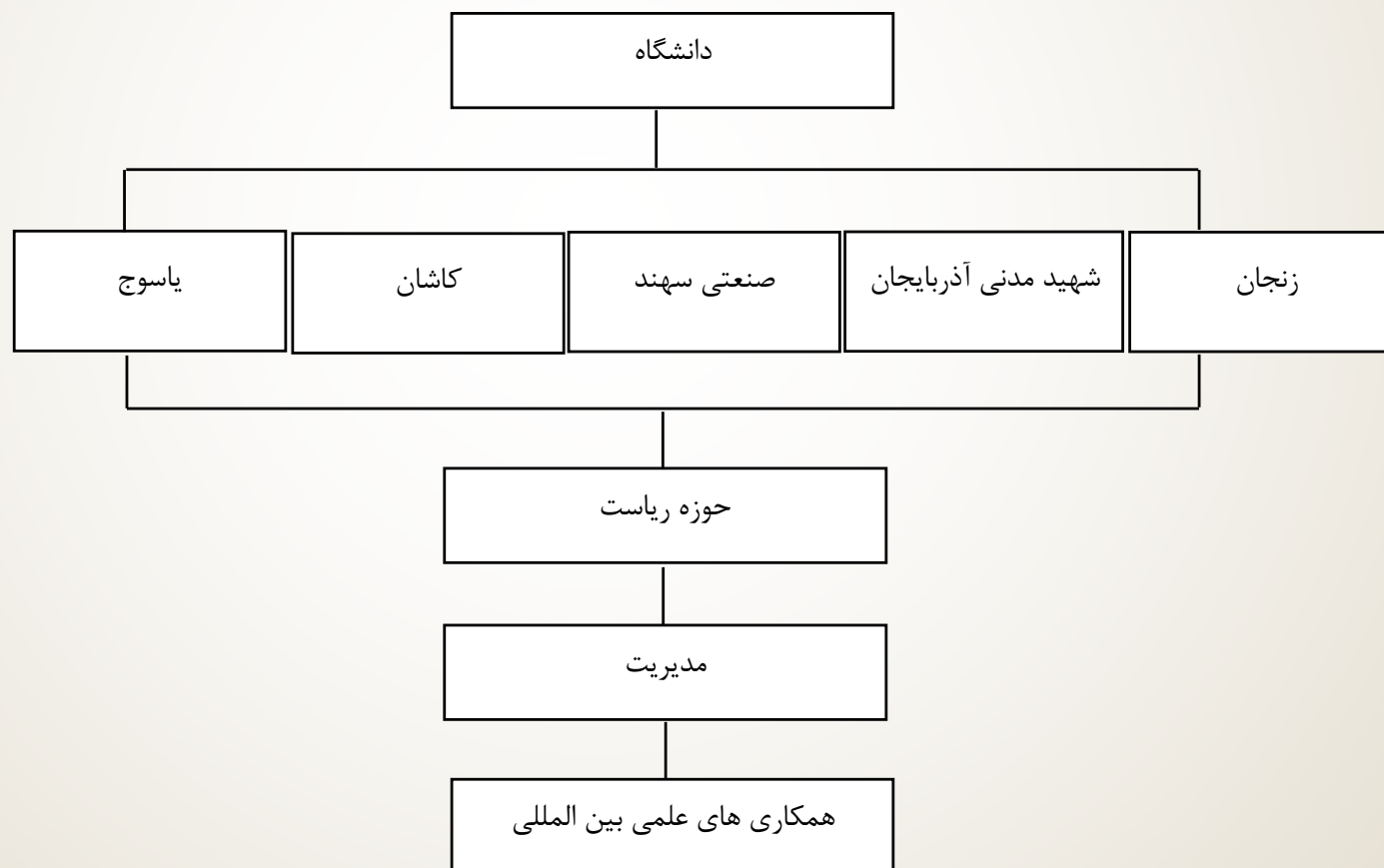
دانشگاه‌ها و همکاری‌های علمی بین‌المللی

در جدول زیر، همکاری‌های علمی بین‌المللی به عنوان زیرمجموعه حوزه ریاست تعریف شده‌اند.

جیرفت	بوعلی سینا	علم و فناوری مازندران	گیلان	ارومیه
چهرم	خوارزمی	فرهنگیان	ملایر	دامغان
اراک	سمنان	فسا	نیشابور	کوثر
بجنورد	چمران اهواز	گلستان	هرمزگان	صنعتی قم
بناب	شیراز	گنبد کاووس	یزد	شهید مطهری
فردوسی مشهد	اردکان	تفرش	ساری، میبد	صنعتی شاهرود
الزهرا	شهید بهشتی	اصفهان	صنعتی شریف	هنر
کرمانشاه	کردستان	لرستان	خواجه نصیرالدین طوسی	بین الملل امام خمینی

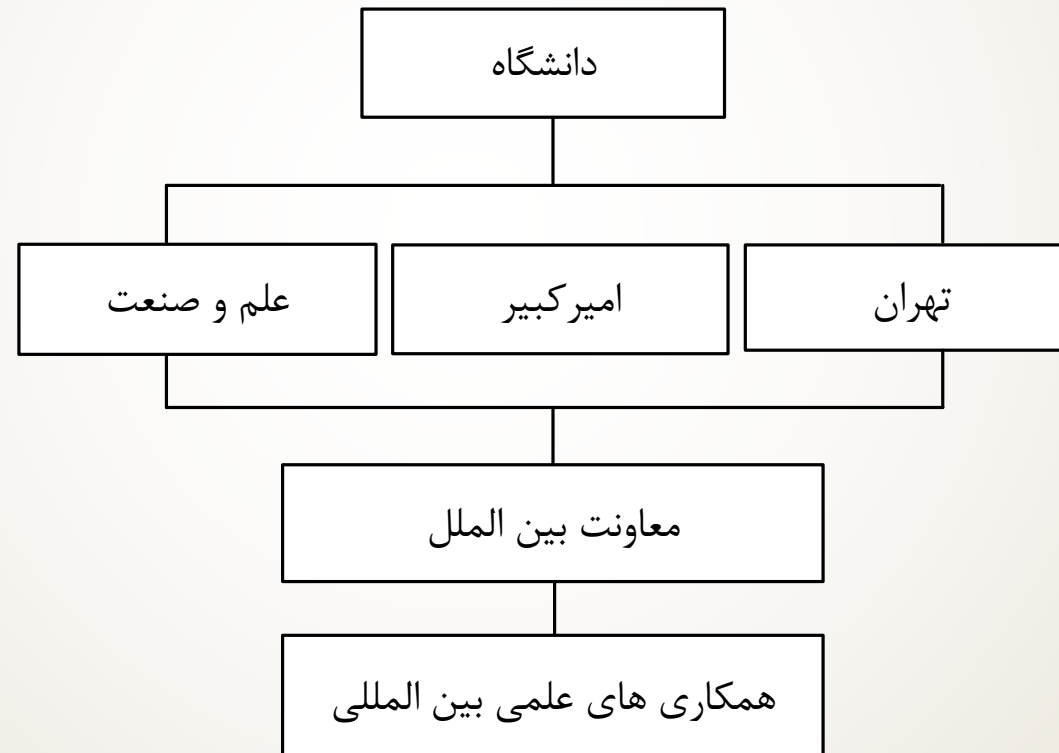
دانشگاهها و همکاری های علمی بین المللی

در نمودار زیر، همکاری های علمی بین المللی به عنوان زیرمجموعه حوزه ریاست در بخش مدیریت تعریف شده اند.

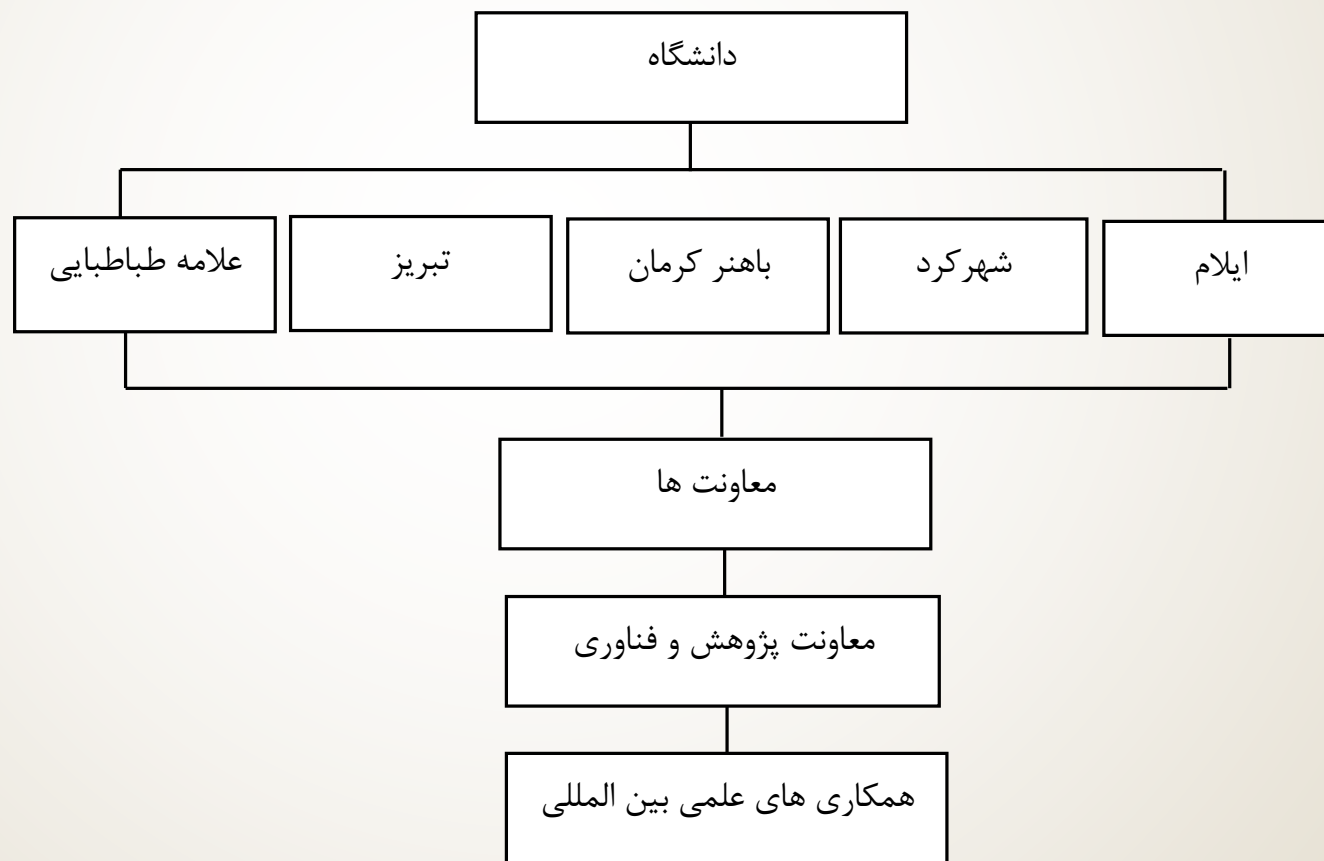
دانشگاهها و همکاری‌های علمی بین‌المللی

در نمودار زیر، همکاری‌های علمی بین‌المللی به عنوان زیرمجموعه حوزه معاونت بین‌الملل (معاونت مستقل) تعریف شده‌اند.

دانشگاه‌ها و همکاری‌های علمی بین‌المللی

در نمودار زیر، همکاری‌های علمی بین‌المللی به عنوان زیرمجموعه حوزه معاونت‌ها و در بخش معاونت پژوهش و فناوری تعریف شده‌اند.

محور سوم: ساختار و متمرکزسازی خدمات در دانشگاه در حوزه دانشجویان بین‌المللی

همان‌طور که در جدول و نمودارها نشان داده شد، حوزه معاونت امور بین‌الملل محدود است. (تعداد معدودی از دانشگاه‌ها دارای معاونت هستند مانند، دانشگاه تهران، دانشگاه امیرکبیر، دانشگاه علم و صنعت)،

- معاونت امور بین‌الملل (تعداد معدودی از دانشگاه‌ها دارای معاونت هستند مانند دانشگاه تهران، امیرکبیر، دانشگاه علم و صنعت)
- مشاور رئیس و مدیر امور دانشجویان بین‌الملل
- مدیر روابط عمومی و امور دانشجویان بین‌الملل
- مدیر روابط علمی و بین‌المللی و زیر نظر رئیس دانشگاه
- مدیر امور بین‌الملل زیر نظر معاونت آموزشی
- مدیر امور بین‌الملل زیر نظر معاونت دانشجویی
- مدیر امور بین‌الملل زیر نظر معاونت پژوهشی
- بدون مدیر مشخص و تنها توسط معاونت آموزشی مدیریت می‌شوند.

محور سوم: ساختار و متمرکزسازی خدمات در دانشگاه در حوزه دانشجویان بین‌المللی

راهکار پیشنهادی:

اعضای کارگروه برای مدیریت امور دانشجویان بین‌الملل؛ برای انسجام بخشی به این مدیریت، پیشنهادهای ذیل را مطرح کردند:

- تبدیل نمودن مدیر روابط بین‌الملل به معاون امور بین‌الملل
- ایجاد اداره سرپرستی دانشجویان بین‌الملل زیر نظر مستقیم ریاست دانشگاه
- ✓ اکثریت اعضا بر روش اول تأکید داشتند.

محور چهارم: مسائل و راه حل‌ها در سازگاری و ارتقاء زیست سالم دانشجویان بین‌الملل

مسائل	راهکار پیشنهادی
ضعف سازگاری زیستی دانشجویان بین‌الملل	تقویت فوق برنامه‌های فرهنگی، علمی، آموزشی گروه‌محور
ضعف و فقدان بسترهای ارتباطی لازم بین دانشجویان و جامعه	ایجاد سازوکار ارتباطی لازم جهت تعامل بهتر دانشجویان بین‌الملل با دانشجویان ایرانی و جامعه
وجود مشکلات و چالش‌های مذهبی و ملیتی در میان دانشجویان بین‌الملل	الف: عدم ورود مسولان، اساتید و کارمندان دانشگاه‌ها در مسایل مذهبی و تعصبات فرقه‌ای.
	ب: حضور بیشتر نهادهای فرهنگی دانشگاه مانند، نهاد مقام معظم رهبری و معاونت فرهنگی در حل و فصل معضلات و مشکلات فرهنگی.

پس از بررسی جایگاه همکاری‌های علمی بین‌المللی در دانشگاه ایلام، به وضعیت پذیرش و روند تحصیلی دانشجویان بین‌الملل در این دانشگاه در مواضع مختلف پرداخته می‌شود.

مرکز همکاری‌های علمی بین‌الملل در دانشگاه ایلام

دفتر روابط بین‌الملل و همکاری‌های علمی در مهر ماه سال ۱۳۸۹ برای هماهنگی و اجرای فعالیت‌های بین‌المللی دانشگاه ایلام تأسیس شد. مفهوم بین‌المللی شدن آموزش عالی یکی از ارکان اساسی در عرصه اقتصاد دانش جهانی است و جامعه را از لحاظ اقتصادی، اجتماعی و سیاسی تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این رو نیاز به تعویض آموزش سنتی معلم محور با نوع جدید یادگیری که مبتنی بر ایجاد، اعمال، بررسی و ادغام دانش و یادگیری مشترک است، بسیار حائز اهمیت می‌باشد. فعالیت‌های دفتر روابط بین‌الملل و همکاری‌های علمی در جهت دستیابی به این اهداف است.

وظایف مرکز همکاری‌های علمی بین‌الملل در دانشگاه ایلام

- تهیه و ایجاد راهکارهایی جهت بین‌المللی‌سازی دانشگاه و تدوین برنامه عملی مرتبط با آن.
- رسیدگی به کلیه مسائل مربوط به تفاهم‌نامه‌های همکاری‌های علمی بین‌المللی و ملی
- انجام امور مربوط به مشارکت فعالان دانشگاهی در نشست‌ها و سمینارهای علمی بین‌المللی در خارج از کشور
- مکاتبات لازم با دفتر همکاری‌های علمی - بین‌المللی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران جهت صدور ویزای مهمانان خارجی رسمی دانشگاه
- سازماندهی کنفرانس‌های بین‌المللی و تهیه بودجه برگزاری آن
- ایجاد توافق‌نامه‌های استراتژیک و مدیریت مشارکت و همکاری‌های سازمانی
- تهیه بروشورهای دانشگاهی به زبان‌های انگلیسی، فارسی، کردی و عربی. علاوه بر این

ساماندهی امور دانشجویان بین‌المللی در مرکز همکاری‌های علمی بین‌الملل در دانشگاه ایلام

- بررسی درخواست‌های دانشجویان بین‌المللی که مدارک خود را از طریق ایمیل یا به صورت شخصی به دانشگاه تحویل داده‌اند و تعیین دارا بودن معیارها، مدارک و اطلاعات لازم جهت تحصیل در دانشگاه
- ارسال مدارک دانشجویان به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت صدور پذیرش اولیه
- ارسال مدارک به سازمان امور دانشجویان غیر ایرانی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تأیید پذیرش نهایی و صدور ویزا و اقامت دانشجویی
- انجام ثبت‌نام اولیه از دانشجویان و سپس مراجعه آن‌ها به واحدهای اداری مربوطه برای تکمیل ثبت نام، اسکان، کارت دانشجویی و پرداخت هزینه‌های تحصیلی
- بیمه کردن تمام دانشجویان خارجی مشغول به تحصیل دانشگاه
- ارائه اطلاعات آماری در مورد دانشجویان خارج از کشور به ادارات داخلی و سازمان‌های خارجی در صورت نیاز
- به‌روزرسانی اطلاعات وبسایت روابط بین‌الملل و همکاری علمی
- مکاتبات اداری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای مسائل مربوط به ویزا و ارز خارجی دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه
- صدور گواهی اشتغال به تحصیل به زبان انگلیسی در صورت درخواست

• تعداد کل دانشجویان بین‌الملل از سال ۹۵ تا کنون

۹۳۳ نفر

• تعداد کل دانشجویان بین‌المللی که اقدام به ثبت نام نکرده‌اند یا انصرف داده‌اند.

۱۱۲ نفر

• دانشجویان بین‌المللی که اقدام به انتخاب پایان‌نامه خود نموده‌اند.

۸۱۴ نفر

• دانشجویان بین‌المللی که در حال دفاع از پایان‌نامه خود هستند.

۱۴۵ نفر

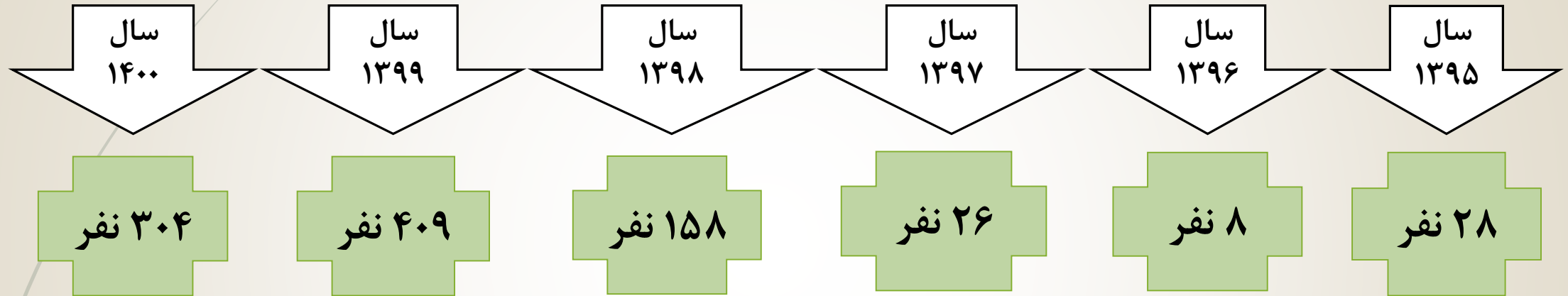
• دانشجویان بین‌المللی که دفاع کرده و فارغ‌التحصیل شده‌اند.

۱۱۰ نفر

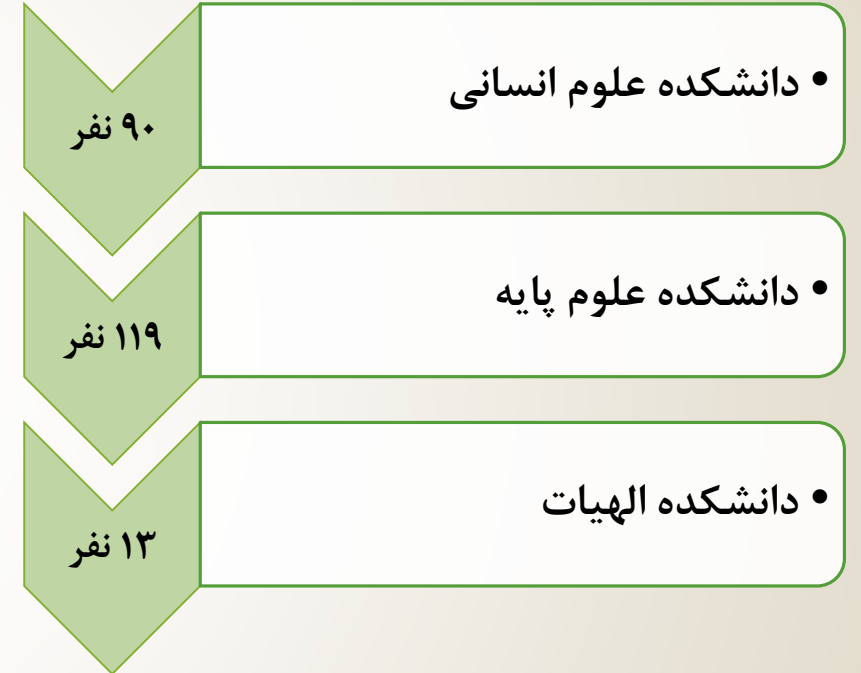
• تعداد کل دانشجویان بین‌المللی که تا کنون فارغ‌التحصیل شده‌اند.

۱۲۱ نفر

ورود دانشجویان بین‌الملل به تفکیک سال ورود آنان به دانشگاه

دانشجویان بین‌المللی که در حال انجام و رسیدگی به پایان‌نامه خود (بر اساس دانشکده) هستند.

دانشجویان بین‌المللی که در حال انجام و رسیدگی به پایان‌نامه خود (بر اساس رشته دانشگاهی) هستند

رشته دانشگاهی									
زبان و ادبیات عرب	جامعه‌شناسی	مدیریت ورزشی	زبان انگلیسی	حسابداری	تاریخ تشیع	تاریخ اسلام	زبان فارسی	بیماری‌شناسی گیاهی	فراوانی
۱۶ نفر	۵ نفر	۲۷ نفر	۶ نفر	۸ نفر	۲ نفر	۳ نفر	۳ نفر	۱ نفر	
زیست‌شناسی میکروب	فیزیک	میکروبیولوژی	شیمی	بافت‌شناسی	باکتری‌شناسی	علوم دامی	توسعه روستایی	زراعت و باغبانی	فراوانی
۳۱ نفر	۸ نفر	۶۰ نفر	۱۹ نفر	۳ نفر	۱ نفر	۷ نفر	۲ نفر	۶ نفر	
مدیریت منابع خاک	ریاضی	برق	جغرافیا	مهندسی مکانیک	زبان‌شناسی	اقتصاد	مدیریت		فراوانی
۴ نفر	۱۵ نفر	۴ نفر	۲ نفر	۱ نفر	۶ نفر	۳ نفر	۱۱ نفر		